

OPAKOWAĆ (34) *vb impf*

Oba o prawdopodobnie jasne (tak w opak oraz w -ować); oba a jasne.

inf opakować (5). ◇ *praes 1 sg* opakuję (1). ◇ *2 sg* opakujesz (1). ◇ *3 sg* opakuje (3). ◇ *1 pl* opakujemy (1). ◇ *2 pl* opakujecie (2). ◇ *3 pl* opakują (11). ◇ *praet 3 sg m* opakował (3). ◇ [3 *pl subst* opakowały.] ◇ *con 1 sg m* bych opakował (2), bym opakował (1); bych : bym *CzechEp* (2:1). ◇ *3 sg m* by opakował (2). ◇ *impers praes* opakuje się (1). ◇ *part praes act* opakując (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w.

1. *Przeinaczać, przekręcać, wypaczać właściwy sens, przedstawiać nieprawdziwie [co] (31) : RejKup f6; Wszytki sprawy swoye opakuiesz. [...] S kimby miał być ty nie będyełz s tymi/ Ciche ludzi prześladiuełz złemi. BielKom D5v; kthokolwiek fałesznie targa sie ná ich poczciwość/ opakuiąc onych powścięgliwe życie/ godzien [...] wielkiego kárania. GórnDworz Aav; ále y Anyołowi/ gdyby chciał opakować święte słowá iego/ ábychmy temu nigdy nie wierzyli. RejZwierc 192v; WujJud 5 marg, 92 marg, L13, L15; CzechRozm 56; Gdyż nie my opakuiemy/ ále on sam: y nie my sobie słow takich zmyslamy/ ále on CzechEp 346, 89, 341, 346 [2 r.]; PaprUp D4; iż wiare krześciánfką (iáko sie teraz pokazáło) opakuię y w pogánstwo obraca PowodPr 36; [Dyabeł Boże poştánowienia opakuię. BudUrząd 104 marg [idem] Mm3v; iáką frogą pomłtę bieráli oni nędzni Krolowie nád sobą/ ktorzy wedle wymyłow swoich wymysláli/ álbó odmieniáli/ opakuiąc wolę Pánfką WerReguła 14].*

W połączeniach szeregowych (4): Ewángelią y prawdę Bożą ku potwierdzeniu nieprawdy/ y hániebnych bluźnierstw y błędow swoich opakuią/ łzpacą y wywracią WujJud A6, 57, 202; A iż gotow ięft/ ono [słowo Boże] wywrócić/ opakować/ y wynicować/ áby tylko błędy swe mogł cále/ z użytkami swoimi/ záchować. CzechEp 343.

W charakterystycznych połączeniach: ewanjeliją opakować, naukę (2), pismo (5), postanowienia Boże, prawa, prawdę, słowo (4), sprawy (2), świadectwa, wiare (2), wolę.

Szeregi: »opakować abo nicować« (1): Ktore słowá fáme^{go} zbáwicielá/ ktoby śmiał opakować/ ábo nicować/ [...] niewiem áby w niezbożności swey mogł sobie náleść rownego. CzechEp 282.

»opakować i potwarzać« (2): Luterani kolcielną náukę opakuią/ y potwarzają. WujJud 221v marg [idem] Mm5v.

»wykręcić i opakować« (1): bo co ono mowi/ kto vwierzy y będzie ponurzon/ będzie zbáwion/ á kto nie vwierzy będzie potępion: to X.K. wykręcił y opakował CzechEp 215. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»opakować i wyniszczać (a. wyniszczyć)« (4): Zádáie mi to żebych piłmo ś. opakował/ y wyniszczáł wełpołek z wiarą ich. CzechEp 339, 72, 73, 337.

»wywracać albo opakować« (1): ná infzy kítał wywracáć/ álbó opakować thy nieomyłne świadectwá iego RejAp 7v. [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.]

W przen (2) : Páwłá f. Confę. opakuią. WujJud 210 marg [idem] L16v.

2. *Doprowadzać do zguby, niszczyć [co] (3) : Tenze dwa wrzedi przeciwko prawu trzymał fktorich ieden nalezi ku obronie y pilności granitznei/ a drugi sprawiedliwości y obronie wolności náfzych/ ktore on opakował. PaprUp I3v; począł się we włzem nierząd/ zá tym religiey odmiáná: á ftąd zásię niebezpieczeństwá/ y zgubá. (marg) Swawola R.P. Polfką opakuię. (-) PowodPr 60.*

Szereg: »tłumić a opakować« (1): *ci rodzicowye [...] nie zdądzą fie być ludźmi rozumnymi á opátrznemi/ gdy wychowanie dobre wľobie tłumią á opákuyą. GliczKsiqż F3.*

3. [Cofać się, iść do tyłu:

Zwrot: »w zad opakować«: *Gdy już nocne ciemności/ wżad opákowály/ A do wiatru lekkiego/ wodne wľtaią wály. RymszaDeket 40.]*

Synonimy: **1.** *nicować, wykręcać, wywracać;* **2.** *tłumić.*

Formacje współrdzenne: *wyopakować, zopakować, zopakować się; opaczyć, rozpaczyć, spaczyć, spaczyć się, wspanczyć, wspanczyć się, zopaczyć, zopaczyć się; opaczać, rozpaczać.*

Cf **OPAKOWANIE, [OPAKUJĄCY]**

AK